

EMPATIJA | EINFÜHLUNG | EMPATHY

Ova je riječ pripadala drugoj strani. Od Brechta sam naučio ne buljiti tako romantično. U kazalištu se trebaš prepustiti i zauzeti distancirani položaj posudivanja. I izvodici moraju zadržati distancu od svojih uloga, kako bi se pokazalo da su ljudi takvi kakvi jesu zato što su okolnosti takve kakve jesu. A okolnosti su takve kakve jesu zato što su ljudi takvi kakvi jesu. *Medtim, može ih se zamisliti i drukčijima, kakvi bi mogli biti, a ne samo takvima kakvi jesu, a i okolnosti se mogu zamisliti drukčije nego što jesu.*

To je za mene imalo toliko smisla, da sam mislio da se u budućnosti, kao odrasla osoba, više nikada neću morati baviti onom vrstom glume koja zahtijeva empatiju, kao što ni silikstrivo nikada više neće postati reprezentacijsko.

Osobito sam bio zatečen 1968. kada sam često naltarao na one koji su željeli svjetsku revoluciju po svaku cijenu, ali nisu željeli narušiti svoju filmsku ili kazališnu iluziju. Mladi ljevičari su se čak programatski zalagali za postovjescijvanje. Zahitjivali su da knjige, drame ili filmovi pokazuju osobe ili grupe koje djeluju poput modela – tako da gledatelj, uspoređujući se s njima, usvaja primjereni stavajšite.

Podjednako sam bio iznenađen 1968. kada sam snimajući film uvidio da ni amateri niti profesionalci ne mogu povući razliku između sebe i teksta; brže su ga usvajali nego što su ga mogli upamtiti. To je kasnije postalo još gore: Izvodaci su postali sve ustrajiniji u tome da govore tekst kao da dolazi iz neke udaljene, nepristupačne, unutarrije pukotine. Kada sam shvatio da izvodaciina stalno govorim – nemoj raditi tako, nemoj to raditi, izostavi to, da im govorim samo što da ne rade, prestao sam.

Empatija je predobra riječ da bi se ostavila bilo kojoj drugoj strani. Empatija je precizniji izraz od identifikacije: njemačka riječ *einfühlung* ima transgresivni prizvuk. Složenica je od *eindrigen* (prodrijeti) i *mitfühlen* (susjećati). Unkoliko, to je silovito susjećanje. Trebali bismo moći biti empatični tako da to proizvede efeki ocudenja.

Harun Farocki, *Einführung*. Iz | From: *100 Jahre Hebbel - Theater. Angewandtes Theaterlexikon nach Gustav Freytag*, ur. | ed. Hebbel am Ufer, Berlin 2008. Engleski prijevod | English translation by Michael Turnbull

HARUN FAROCKI

Harun Farocki, Neugasiva vatra | Nicht lösbares Feuer | Inextinguishable Fire, 1969.

MUZEJ SUVREMENE UMJETNOSTI

THE MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

ZAGREB, 27. 02. 2018.

GORGONA, 18 H

HARUN FAROCKI. DRUGA VRSTA EMPATIJE

HARUN FAROCKI. ANOTHER KIND OF EMPATHY

ANTJE EHMANN CARLES GUERRA

